

Aan
de gemeenteraad

Datum 22 september 2020
Zaaknummer InProces BBV: 2020-0085983
Betreft Herdenking 600 jaar Sint-Elisabethsvloed (600 SEV) en
viering 800 jaar Stad (800 STAD)

Vergadering van
Portefeuillehouder: Piet Sleeking
Begrotingsprogramma Gezond en Levendig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Groen-Blauwe Stad
Auteur: Rik Heinen
E-mail: hjn.heinen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Rick Naaktgeboren
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

De mijlpaal 800 jaar Stad (800 STAD) in 2020 is vanwege de coronacrisis uitgesteld naar 2021 en valt nu samen met de herdenking van 600 jaar Sint Elisabethsvloed (600 SEV).

U heeft bij de bespreking van de Kadernota gevraagd wat het uitstel voor de viering van 800 jaar Stad betekent (inhoudelijk en proces) en hoe wij de samenhang met de in 2021 geplande evenementen zien, waaronder de herdenking van 600 jaar Sint Elisabethsvloed.

Graag geven we duidelijkheid over het kader waarbinnen beide evenementen worden uitgevoerd. Overmaat en onduidelijkheid dienen te worden voorkomen; synergie en communicatiewaarde dienen te worden gemaximaliseerd.

Mijlpalen

De stad wil belangrijke historische momenten (mijlpalen) vieren met bewoners en bezoekers. De 'mijlpaal' heeft tot doel de bewoners aan de stad te binden, de programmering in de stad te bundelen/focussen, de organisatiekracht in de stad te versterken, meer bezoekers naar de (binnen)stad te trekken, het beeld van de stad breed te verbeteren en een bijdrage te leveren aan het 'merk' Dordrecht.

Het programma van een mijlpaal moet passen bij de stad, dient breed toegankelijk te zijn, zich te richten op meerdere doelgroepen met bij voorkeur minimaal één activiteit met (inter)nationale uitstraling.

800 jaar Stad

800 jaar Stad was en is een feest met een accent op de eigen bevolking. Onze inwoners en partners werden uitgedaagd een bijdrage te leveren aan het programma en een origineel en aansprekend antwoord te vinden op de vraag 'Wat maakt Dordrecht bijzonder?'. Het uiteindelijke programma is breed samengesteld met participatie vanuit onderwijs, wijken, sport, cultuur, ondernemers en stad. Ruim honderd initiatieven zijn door de gemeente financieel ondersteund.

Naast deze stads- en wijkinitiatieven maakt de grootste tentoonstelling in het Dordrechts Museum ooit 'In het licht van Cuypp', een speciale editie van Big Rivers en een bijzondere editie van de Cultuurnacht van de culturele instellingen onderdeel uit van het programma.

Het mijlpalenprogramma, waaronder de viering van 800 jaar Stad, maakt onderdeel uit van de Opgave Levendige Binnenstad.

600 jaar Sint Elisabethsvloed

600 SEV is een herdenking die direct bijdraagt aan:

- nationale partnerrelaties ten dienste van de opgave Groenblauwe Stad (GBS) rond waterveiligheid / klimaatadaptatie visie De Staart (als schuilgebied) en (nationale) dialoog rond evacuatie;
- bovenregionale en nationale positionering en propositie 'Dordrecht, stad aan het water' als onderdeel van de Waterdriehoek
- communicatie rond waterbewustzijn/klimaat en bewonersparticipatie bij waterveiligheid;
- regionaal, nationaal en internationaal positioneren van de regio als centrum van waterbouw en maritieme maakindustrie, die bijdragen aan een goede vestigingslocatie en belangrijke bron zijn van werkgelegenheid;
- de strategische human capital agenda ter ontwikkeling en behoud van voldoende human capital en passend opgeleide jongeren voor de maritieme industrie en waterbouw;

Voor de opgaven Groenblauwe stad en Ondernemende Stad is 600 SEV een essentiële katalysator met strategische waarde.

Evenementen

Dordrecht is een echte evenementenstad. De kalender zit elk jaar vol met kleine en grote initiatieven. Passen de activiteiten van zowel 800 jaar Stad als 600 SEV en ook nog 75 jaar Bevrijding in 2021 nog wel op deze kalender? Het Evenementenbureau heeft een voorlopige Evenementenkalender 2021 samengesteld waarbij alle activiteiten van 800 jaar Stad en 600 SEV ook zijn opgenomen. Het ziet er voorsnog naar uit dat alle activiteiten op de kalender passen. De kalender wordt definitief vastgesteld als ook de regio haar activiteiten en festivals en evenementen heeft aangevuld. Voor de juiste inzet van nood- en hulpdiensten worden de knelpunten benoemd en afgestemd. Het betreft hier vooral de grote publieksgerichte evenementen. Afstemming is noodzakelijk ook in relatie tot landelijke evenementen zoals EK Voetbal, GP Zandvoort en Eurovisie Songfestival. Dit gebeurt medio oktober 2020.

Een belangrijke disclaimer is de situatie rondom Covid-19. We moeten voorbereid zijn op mogelijk nieuwe uitbraken en we moeten, totdat er een vaccin is, voorsnog rekening blijven houden met de 1,5 meter maatregelen en/of beperkingen. We doen onderzoek naar 'hoe we op de juiste (veilige, verantwoorde maar toch levendige) wijze vorm kunnen geven aan het Evenementenjaar 2021'. Hoe houden we de balans tussen leefbaar en levendig, tussen verantwoord en dynamisch, hoe kunnen we de organisatoren op de juiste wijze faciliteren, zijn er andere verbindingen mogelijk? In deze verkenning bekijken we ook de mogelijkheden om de evenementen meer thematisch aan te pakken, waarbij organisatoren meer samenwerken en er mogelijk een andere verdeling van de budgetten mogelijk is.

Wij komen later dit jaar terug met de conclusies van dit onderzoek.

Wat is de te delen informatie?

In deze raadsinformatiebrief willen we aangeven dat we met de herdenking van 600 SEV doorgaan binnen een gezamenlijk kader met 800 jaar STAD waarbinnen beide vieringen met eigen identiteit maar vanuit de zelfde kernwaarden kunnen worden uitgevoerd.

Welk proces is voorafgegaan?

800 jaar Stad

In mei dit jaar hebben wij het voornemen geuit om vanwege de coronacrisis de viering van 800 jaar Stad integraal naar 2021 door te schuiven. Na het voornemen is contact gezocht met alle

initiatiefnemers met de vraag of dit onoverkomelijke problemen zou opleveren. Vrijwel alle partners konden zich vinden in het voornemen, vooral het onderwijs was blij met de verschuiving. Hierna hebben wij het besluit bekrachtigd met de wijziging van de Subsidieregeling Dordrecht 800 jaar Stad dat evenementen voor 1 januari 2022 moeten plaatsvinden. Het Subsidiebureau heeft vervolgens een richtlijn opgesteld voor de situaties waarbij subsidies worden omgezet van 2020 naar 2021. Dit geldt overigens voor alle subsidies. Het Subsidiebureau heeft uitgebreid gecommuniceerd met de initiatiefnemers, deze ontvangen allemaal een aangepaste beschikking. Tevens is gevraagd of er al kosten waren gemaakt in de voorbereiding, wij zijn bereid deze eventueel extra te vergoeden. Een enkel initiatief zal nog dit jaar plaatsvinden, vooral in de maand december.

De opening van de expositie 'In het licht van Cuyp' is vooralsnog doorgeschoven naar 5 oktober 2021. Het is van groot belang vanwege de benodigde bezoekersaantallen dat de tentoonstelling zonder beperkende maatregelen te zien zal zijn.

De speciale editie van Big Rivers is doorgeschoven naar 16 – 18 juli 2021. De stadsopera van Muziektheater Hollands Diep 'Maria, Keizerin van Dordt' vindt plaats van 13 – 17 juli.

Dordrecht Marketing en Communicatie hebben alle marketing- en communicatiemiddelen geparkeerd. De vlaggen met logo, de banners bij de entrees van de stad en andere uitingen zijn weggehaald. We hebben besloten om de Molen Kijck over den Dijk haar wieken met het logo toch te gunnen en om de bestickering niet van de stadsbus te verwijderen, vanwege de hoge kosten. Vanaf januari zullen we de marketing en communicatie weer gaan oppakken, via de speciale website en met onder andere een 'programmaboek'.

600 jaar Elisabethsvloed

Aan de Mijlpaal 2021 – 600 jaar Sint Elisabethsvloed/Biesbosch is bij Kadernota 2020 door u een budget van € 500.000,- toegekend. Hiervan is in 2020 100.000 euro beschikbaar voor vooral voorbereidingskosten en in 2021 € 400.00,- beschikbaar voor programmering en marketing. Inmiddels is 600 SEV vanuit Dordrecht in voorbereiding. Daarbij wordt ook gezocht naar mogelijkheden om aan te sluiten bij (boven)regionale initiatieven voor de 600 SEV.

600 SEV - belang voor Dordrecht

- In de kadernotaclaim hebben we aangegeven dat diverse partijen (van West-Brabant tot Rotterdam en het gehele gebied er tussenin) in 2021 uitgebreid stil staan bij 600 jaar Sint Elisabethsvloed. De aanleiding 600 SEV wordt vertaald in het overkoepelende verhaal over de Delta, toen, nu en straks met diverse subthema's. Er komt een groot aantal gevarieerde activiteiten, die de kwaliteiten van 'onze delta' laten zien en versterken. Het Programmabureau NL Delta coördineert een en ander.
- NL Delta, met de kernen Biesbosch en Haringvliet, streeft ernaar om in 2021 formeel de status Nationaal Park van Wereldklasse te krijgen. Dordrecht heeft een groot belang bij NP Biesbosch en NL Delta.
- In het brede palet van de kwaliteiten van de Delta leggen wij het accent primair op de subthema's economie en waterveiligheid.
- SEV versterkt de aandacht voor de ruimtelijke opgave Dordrecht, waaronder de visie Groenblauw Eiland van Dordrecht met uitdagingen ten aanzien van waterbeheer en klimaatadaptatie. Deze complexe opgaven kunnen onmogelijk zonder strategische partners worden gerealiseerd. Nationale (financiële) ondersteuning (bijvoorbeeld subsidie vanuit Ministerie van I&W voor de Dordwijkzone als klimaatbuffer) en deelname in EU en nationaal gefinancierde kennisprogramma's zijn afhankelijk van partners en relaties. Relaties met Veiligheidsregio ZHZ, provincie ZH en NB, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, Waterschappen, Deltaprogramma, kennisinstellingen e.a. worden in 600 SEV geïntensiveerd.
- Internationaal sluit 600 SEV en de visie De Staart (onderdeel van Dordtse evacuatie strategie) aan bij het *International Year of Valueing Water* via het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het Internationaal Architectuur Biënnale Rotterdam (IABR) atelier levert naast inhoud ook via debatten veel mogelijkheden om nieuwe partners te betrekken.

- Binnen de gemeente en regio versnelt 600 SEV communicatie en voorlichting naar inwoners en bedrijven m.b.t. klimaatadaptief bouwen en (openbare ruimte) beheren, waterveiligheid en ontsluiting Biesbosch.
- 600 SEV verbindt opgave Groenblauwe Stad en Ondernemende Stad, Sport (water, bewegen, zwemvaardigheid) Veiligheidsregio ZHZ (risicobewustzijn en weerbaarheid).
- 600 SEV biedt de opgave Ondernemende Stad de gelegenheid regionale, nationale en internationale aandacht te vestigen op de waarde van de concentratie van innovatieve waterbouw en maritieme industrie in de regio Drechtsteden en de potentie van de stad en regio als vestigingslocatie. De waterbouw en maritieme industrie zijn een belangrijke bron voor werkgelegenheid en ontwikkeling.
- 600 SEV sluit aan bij de RegioDeal voor wat betreft de Human Capital Agenda. Het betrekken en vasthouden van voldoende passend gekwalificeerd personeel, vergrijzing en noodzakelijke verjonging van het personeelsbestand zijn uitdagingen. 600 SEV biedt opgave Ondernemende Stad gelegenheid om bestaande onderwijs en jeugd-techniek initiatieven (techniekonderwijs, Techiecompact, LexLab, Duurzaamheidsfabriek) in 2021 te intensiveren.

Inhoud

In tegenstelling tot de andere mijlpalen hebben wij, gelet op het belang en de doelstellingen, gekozen voor focus in plaats van een brede stadsparticipatie. De focus in de programmering ligt in het verlengde van de opgaven Groenblauwe Stad en Ondernemende Stad. Er worden drie, deels publieksgerichte, evenementen gezamenlijk voorbereid en op haalbaarheid onderzocht.

- Vloedschotfestival (concept naam):
Met dit festival herdenken we de Sint Elisabethsvloed en stellen we de innovatieve waterwerken die Dordrecht en Nederland beschermen tegen overstromingen centraal. Dit wordt gecombineerd met de identiteit van de regio: de sterke band met het water en de rijke cultuurhistorie van de stad. Met minstens 10 kunstwerken, videomappings, en het uitlichten van markante gebouwen wordt een route van licht gecreëerd van de binnenstad, het geredde land, naar Stadswerven/Staart, het gewonnen land. Veel kunstwerken worden door lokale kunstenaars gemaakt in samenwerking met bedrijven uit stad en regio en met onderwijs. Er wordt samengewerkt met Light Art Collection, zij beheren de collectie van Amsterdam Light Festival. Er wordt gestreefd naar een festival van 10 dagen eind oktober 2021. Er komt een link met de 3^e vrijdag van september, de dag RWS samen met Waterschap en gemeente de vloedschotten test op de Voorstraat en Boomstraat.
- De Redders van Dordt!
Vlottenbouw- en evacuatiewedstrijd voor Dordtse jeugd met focus techniek onderwijs (waterbouw) en De Staart als veilige schuilplaats bij watersnood. In de Redders van Dordt! werken kinderen in de leeftijd 10-14 jaar gedurende enige weken aan vloten, en komen in aanraking met waterveiligheid, overstromingen, techniek, de unieke getijde natuur en de waterbouw en maritieme industrie. De Biesboschhal wordt ingericht als tijdelijke leer-, maak - en (nieuwe) onderwijsomgeving. Bezoekers zijn welkom. In De Redders van Dordt worden elementen uit het evenementen Flow meegenomen. De resultaten van het IABR atelier de Staart, waarin onder andere de Staart als veilige locatie bij watersnood wordt uitgewerkt zullen worden tentoongesteld.
- Internationaal congres Waterbouw
Congres met onder andere als doel om de regio als belangrijke maritieme regio te positioneren en profileren, zo mogelijk wordt samenwerking gezocht met de Vereniging van Waterbouwers. De wortels van deze vereniging liggen immers in onze regio.

Overige evenementen en activiteiten

In de stad zijn nog meer activiteiten in het kader van 600 SEV. De Provinciale Erfgoeddag Zuid Holland staat in het teken van SEV en wordt gehouden in het Energiehuis. Het Dordrechts Museum organiseert 2 tentoonstellingen: Water in het Hof van Nederland over Dordrecht en water door de eeuwen heen en Elisabeth en de Vloed, een expositie over de heilige St, Elisabeth, de beroemde panelen uit het Rijksmuseum zullen onder andere te zien zijn. Bovendien organiseert het Museum 'Thuredrith', een kunstproject waarbij een kunstenaar een schip door de stad sleept en al slepende een kunstroute maakt. De verwachting is dat in 2021 het kunstproject aan de Baanhoekweg

onthuld kan worden, een op de Biesbosch geïnspireerd kunstwerk langs de oprijlaan naar de Biesbosch. In NP Biesbosch staat de heropening van het vernieuwde bezoekerscentrum op de planning.

Naast het congres voor het bedrijfsleven worden er diverse conferenties voorbereid, zoals een Internationale Delta Conferentie en de eindconferentie van BEGIN, het Europese samenwerkingsverband van groen-blauwe steden. Bovendien is er volop aandacht voor het internationale voorbeeld project van de Verenigde Naties (VN): Ark van Dordrecht, Dordrecht is de 1^e stad in de wereld met een plan B voor het stijgende zeewaterpeil.

Regionaal zijn circa 50 initiatieven in kaart gebracht, waaronder vele activiteiten op het Biesbosch Museum Eiland, Delta Concerten, het Rotterdam Maritime Flagship Event (internationale maritieme week gekoppeld aan de Wereldhavendagen), een expositie in het Baggermuseum en als een van de hoogtepunten de lancering van het Nationaal Park nieuwe stijl NL Delta, met officiële ondertekening en publieksprogramma.

Marketing & Communicatie

Communicatie en marketing van 800 jaar Stad is -behoudens Cuijp- zoals eerder vermeld primair gericht op eigen bevolking met als kernboodschap: feest. Communicatie van 600 SEV heeft een (veel) breder pallet aan doelgroepen. Primaire boodschap: Dordrecht en de regio zijn al eeuwen leidend op gebied van waterbouw en watermanagement, zijn dat nu nog steeds en blijven dat in de toekomst.

Communicatie en marketing van zitten elkaar niet in de weg, maar versterken elkaar niet direct, of in beperkte mate. Ze zijn aanvullend en complementair en delen deels de ondertoon 'gezamenlijkheid'.

Op een hoger abstractieniveau is de samenhang/versterking er wel qua marketing. Het gaat hierbij om het verhogen van de trots op en kennis van heden, verleden en toekomst van Dordrecht. En over het positioneren van Dordrecht (en de regio) als aantrekkelijke plek voor wonen, werken, investeren. Deze thema's worden meegenomen als achterliggende boodschap.

Aandachtspunt, ook met het oog op de reguliere evenementen, is 'communicatiedrukke'. Er zijn in 2021 veel boodschappen te vertellen. Het is zaak focus te houden en het bundelen van boodschappen draagt daar niet aan bij, tenzij ze echt met elkaar te maken hebben. Afstemming, coördinatie en timing zijn wél belangrijk. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Dordrecht Marketing en beide projectleiders.

Budget

Het budget vanuit Dordrecht voor 600 SEV is € 500.000,-.

1. Voorbereidingskosten (hiervoor is € 100.000,- beschikbaar in 2020 en dit zal geheel worden uitgegeven).
2. De drie eerder benoemde evenementen.
3. Communicatie en marketing van 600 SEV.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

SEV 2021 wordt ontwikkeld via bovenstaande structuur, inclusief de drie evenementen, bijdrage aan regionale coördinatie en bijdrage aan de communicatie en marketing. De reactie van de raad op deze brief wordt hierin meegenomen.

Zoals eerder gemeld koppelen we de resultaten van het onderzoek naar het Evenementenjaar 2021 terug.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Een incidentele beleidswens, Mijlpaal 2021 – 600 jaar Sint Elisabethsvloed/Biesbosch, is bij de kadernota 2020 ingediend met een gevraagd budget van € 500.000,- en door de raad toegekend. Hiervan is in 2020 € 100.000,- beschikbaar en in 2021 € 400.000,- beschikbaar.

